

Bulgaria 100,000. Corespondentul țiarului în cestiuone țice, că sunt motive, cari fac să se credă, că s'a și stabilit o înțelegere asupra preliminarilor alianței.

Rapsodii unguresci.

(Fine).

Toastul împăratului mai pomenesce și alt eveniment istoric. Representantul înoronat al împăratului german țice Regelui Ungariei: „Devotamententusiast către Majestatea Văstră arde, sunt singur, încă și ați în inimile fiilor lui Arpad, ca atunci când strigară mării Văstre străbune: *Moriamur pro rege nostro!*”

Că, în capitala Ungariei, un rege al Prusiei a pomenit această isbucnire a mării maghiare îndreptată contra strămoșului său Frederic — această deja a trebuit să aibă un efect ciudat. Dér mai mare încă și mai penibilă va fi uimirea, când se va ști, că cuvintele sonore citate de împărat nici n'au fost vr'odată rostite, că ele nu aparțin Istoriei, ci anecdotelor culese pe scara de serviciu. Alfred de Arneht, căruia îi datorim cea mai bună istorie a Mariei Theresiei, țice textual: „cuvintele *moriamur pro rege nostro* n'au fost pronunțate”. După *Diarium dielale* s'a spus: *Vitam nostram et sanguinem consecramus*. Mulți vor țice, că deosebirea de cuvinte n'are mare importanță; dér în însemnările istoricilor nu se găsește nici cea mai mică urmă a stărei sufletești, al cărei ecou crede a-l auzi împăratul nostru în entusiasta apostrofă. În inimile fiilor lui Arpad nu ardea atunci pentru regina Ungariei nici-decum devotamentententusiast.

Când la 28 Iulie 1741, s'a oțit în dieta ungară răspunsul Mariei Theresiei la cererile Maghiarilor, el a găsit un ecou foarte ostil: membrii mesei a doua strigară iurioși și batjocooritori, că deore-ce regina le refuză dreptate, în loc de frase vagi ar fi fost de-ajuns și vorbele scurte: *sic volo, sic jubeo*, în sensul cărora pare a voi să guverneze Austriaca; și când regina încolțită de Prusaci, căută ajutor în Ungaria, *onorabili Maghiari se folosiră șireft de ocazie ca să capete cel puțin o parte a „postulatelor” lor*. Ce e drept, conducătorii magnașilor declarară la 7 Septembrie 1741, în castelul dela Presburg, că se vor consacra, dênșii, fiit și veniturile lor, cu dragoste entusiastă, serviciului reginei și vor trimite imediat o oște de 40.000 de Unguri contra lui Frederic al Prusiei, a cărui faptă, de-altminteri, fii calificată cu acest prilej ca o „înțepindere nedreptă a unui vrăjmaș pismățar”. Patru țile după această regina primi pe membrii ambelor mese și într'o cuvântare mișcătoare, înecată de lacrimi, le imploră sprijinul; ușor emoționabilii Unguri, măguliti în mândria lor națională, fură indoișoși de durerosul și frumosul tablou al suveranei umilite, al mamei plângătoare și isbuciră în strigătul: *Vitam nostram et sanguinem consecramus!* Dér suverana în curând fii desamăgită și băgă de seamă, că numai flacăra subită a unui foc de paie îi încălțise speranța. Încă nu trecuse luna Septembrie, și breștele veniră ér ou cererile lor vechi, refuzate mai înainte, deore-ce credeau sigur, că regina, strimtorată, le va acorda tôte.

„Până atunci, organizarea de trupe contra dușmanilor reginei, se va amăna”; astfel istorisese Arneht și apreciază această atitudine astfel: „Breștele cunoșeau tôte puterea mijlocului de coeroțiuone, pe care îl aveau la îndemână, și se folosiră de el, pôte nu fără priocepere din punctul lor de vedere, dér de sigur nu cu generositate”. Asemenea limbajiu prudent se cuvine istoricului, care primul a utilizat arhiva curței și statului austro-ungar; observatorul ne-înțânțuit de considerații va califica procedeul Ungurilor ca încercare de șantaj; și nu va fi dispus să laude un popor, care abuză așa de urșios de strimtorarea suveranei și, pe când un dușman primejdios amenință hotarele imperiului, face cămătarie politică și caută un osișor de lins.

Inercarea nu reuși: Maria Theresia rămase statornică și făcii numai concesii mici; dér și ajutorul făgăduit cu atâtea în-gâmfare nu venii, oel puțin nu în proporțiile

sperate și promise. *In loc de patru-țeci de mii de Unguri, veniră „abia” câteva sute de soldați!*” trei luni după solemna făgăduială!... Și când în eșfșit veniră apoi și cete mai numeroșe, aceste hórde nedisciplinate băntuiră țera mai réu ca dușmanii, chinuiră și jefuiră în statele Mariei Theresiei, pe țerant, ér la luptă nu făcură mare ispravă.

Astfel se manifestă „devotamentententusiast” care, după greșita părere a împăratului nostru, ardea în inimile fiilor lui Arpad pentru casa Habsburg! Astfel se purtă, într'un moment decisiv al Istoriei austriace, „poporul cavaleresc al Ungurilor al cărui patriotism a ajuns proverbial!” „După vorbe late, fapte meschine!”

Și în afară de această, înzadar ai căuta în Istoria Ungariei evenimente cari să justifice sentința împăratului german. Despre entuziasmul Maghiarilor pentru casa Austriei, nu pôte fi vorba în chip serios. Spiritul care însufleții în 1665 marea conjurație a magnașilor încă nu s'a stins; și propunerea lui Kossuth de a résturna diuastia, ar fi imediat pusă iar pe tapet, decât regele ar vré să reziste odată măcar, la dorințele nesaturate ale bundeii fără scrupule, alcătuite din magnași și de creditorii lor Evrei. De mult deja Ungaria este turburătoare odihnei monarhiei habsburgice, naționalităților căreia le-a slujit ca pildă rea egoismul neînfrânat, nesățios, al Maghiarilor. Aceștia deși formă minoritatea în țările coronei maghiare, au exploatat și ingenunchiat pe celelalte naționalități și-și păstréză puterea prin corupția cea mai nerușinată. Frasa gazetărescă, că Ungaria ar fi o țară liberă, este șarlatania cea mai cinică, care s'a oferit vreodată unor cetitori creduli: în această țară liberă, a căreia majoritate e lipsită de drepturi și degradată la ilotism domnesc forța brutală în alianță cu violența cea mai perfidă și pedepsește flăcarea respirare, incomodă elicei cărmuitoare, cu o cruzime implacabilă. Acestei elicei îi aparține burghazia și domesticitatea ei jurnalistică, — și de aceea europenul liberal nu aude tânguire pentru miserabila lege electorală, pentru negoțul de voturi, pentru asuprirea obrăsnică a proletariatului și gospodăria rușinosă a tagmei domnitoare. Lucrătorii în grevă sunt impușcați fără vină, sala parlamentului e umplută cu creaturi cumpărate de miniștri, cari dispun de sacul ou grăunțe: ore asemenea nimicuri pot micșora mărirea și gloria unei țări unde înalta nobilime are venituri grase de control și unde cavalerii autentici ca d-l Sigismund Lautenburg se împănneză cu uniforma de magnat și ou sabia de erou?

Austriacii și Sașii din Transilvania seiu mai bine ce e ou libertatea din țara ungară; și acolo unde d-l Lueger a devenit omul cel mai popular fiindcă a luptat contra Ungariei, se va fi auzit ou nimiră și această frază a împăratului german: „Cu simpatie admirare am urmărit serbarea aniversării milenare pe care a celebrat-o credinciosul popor maghiar strins în jurul regelui său”.

Cu respect dér și cu francheță fără rezervă trebuie să spunem, că împăratul rostind această frază n'a fost reprezentantul simțământului popular german. Noi n'am putut descoperi nimic sublim în festivitatea gălăgioasă, care a avut de scop să atragă pe boșaii pierdutară în celebrul oraș al bordelurilor și să procure burgheziei un profit suplimentar; și fără simpatie, necum cu admirație, am privit aniversarea milenară a invaziei hordelor maghiare, fiindcă ne-am adus aminte de cuvintele scrise odinioară de Franz von Löhner: „In sadar coufi lespedeă cu care Maghiarii ar fi contribuit la marea clădire a omenirii. Nu există o singură idee culturală, care să-și fi luat din Ungaria drumul în lumea civilizată. Ingrămădiți la un loc tôte isprăvile maghiare — ce pustietate prăpăstioasă în tôte istoria lor milenară!”

In opera lui Löhner despre Ungaria mai găsim și pasagiul: „Auzisem multe despre ura Ungurilor contra Germanilor și la început nu-mi puteam esplica bine faptul, deorece sciam din istorie cât au fost Maghiarii, de atâtea veouri, hrăniți cu sânge și cu spirit german. Stând însă în

Ungaria vre-o câteva țile m'am putut, din nenorocire, convinge de adâncimea și generalitatea acestui sentiment ostil”. Cine nu crede această apreciere, să oetăsoă în instructiva soriere milenară a d-lui Wasztian, că un țiar ministerial anunța anul trecut, că cea mai mare surprisă a espoziției din Budapesta a fost un German, care nu e porc de căne...

Și acestui popor, care-și bate joc de Germani și ar vrea să i vadă cât mai onrând distruși, să-i acordăm „admirație simpatică”? Să uităm, că pretențiile cele mai îndrăznețe ale Cehilor sunt după chipul și asemănarea concesiiilor, pe cari le-a căpătat ceta mică a Maghiarilor, silind pe Germani, pe Slavii și pe Români să se servescă de o limbă oficială cu deservire necunoscută lor, și abia pe jumătate desvoltată? Numai setea nemărginită de căștig a Maghiarilor a silit pe Badenii să se alieze cu Cehii, pentru ca să aibă majoritate la reinnoirea compromisului austro-ungar.

Și în momentul când, prin obrăsnicia hórdei de parasiți transleitane, e amenințat viitorul nemului german din Austria, cel mai înalt reprezentant al nouii împărăției a ridicat, ou dela sine putere, la rangul unui mare popor cultural pe fii degenerați ai lui Arpad, cari se gândesc numai la afacerile lor murdare și au vedii și în vizița monarhului numai o reclamă urășă pentru țera și capitala lor.

Wilhelm al doilea de sigur nu preține la titlul de mare istoric. El nu pôte cunoșce istoria tuturor popoarelor, pe ai căror suverani îi vizitează în număróșele sale oalțerii; și, fiind muritor și el, a greșit când, plin de un sentiment frumos, a lăudat pe Maghiari, caracterul lor național și istoria lor.

In Budapesta i-s'a înscenat o piesă de gală ou strălucite decoruri și el a putut crede, că oeta gălăgioasă care, pentru a trage profit politice, au făcut pe compariții în comedie, sunt în adevăr reprezentanții unui popor entusiast pentru regele său. Prea des însă nu trebuie să se repete asemenea greșeli... Maghiarii să introducă discursul împăratului în manualele lor de șoolă; Germanii au datorii să spuie fraco și cinstit celui, care a vorbit în numele lor, că din discursul lui rostit ou arta emfatică a rapsoșilor nici o singură frază nu rezistă luminei vii a învățăturilor istorice.

Cehii în Viena. Fôrte caracteristică pentru însinterea, lățirea și adânoirea influenței Cehilor în Austria peste tot, ér în special chiar în Viena, centrul monarhiei însă-și, este următoarea propunere ce a făcut-o consilierul comunal Fochler în ședința reprezentanței orașenesci în ția de 15 ale curenteii. Êță-o:

1) De ađi înainte să nu se acorde nici un post vr'unui Ceh în serviciul primăriei. 2) Să nu se dea din partea primăriei nici un fel de lucrare Cehilor. 3) Toți funcționarii cehi, cari se arată dușmănoși față cu mișcarea națională a Nemților, să fiă la momentul concediați.

Fochler și-a motivat propunerea în următorul mod:

Tendințele de expansiune ale Cehilor în tôte Austria ne provocă la un răspuns din cele mai hotărâte; obrăsnicia Cehilor în Viena trece peste marginele ospitalității celei mai îngăduitoare. Caracterul nemțesc al Vienei este periclitat; ér majoritatea populațiunei din Viena se arată nepăsătoare față ou această navală a Cehilor. Pretutindenți nu vedii decât anunțuri și placete în limba cehă despre besede-le (reuniunile) cehice, despre ședințe cehe, tot soiul de invitațiuni; pe străđi auzii cântându-se cântece cehice, care hulesc și ocărăsc pe Nemți. In Viena cea germană nu se găsece nimeni, care ar protesta în contra unei astfel de purtării.

Intreprindătorii de clădiri cehi nu primesc în lucru decât lucrătorii cehi și nu aplică în birourile lor decât tot împiegați cehi. Neguțătorii nemți din Viena trimet clienților lor prefuri-curente în doué limbi, germană și cehă.

E de temut, că Viena va ajunge sôr-

tea, pe care au ajuns-o alte orașe nemțesci...

S'au dus vremile, unde Cehii și dă-deau silința a învăța nemțesc; acuma se imbulzesc pretutindenți în modul cel mai țarogant și inoep a tiranisa populația nemțescă...

In tôte părțile, în ori-ce loc, ori unde numai te întorci, Cehii se folosesc în mod ostentativ de limba lor maternă, ér *Nemțului vienes nici nu-i trece prin minte a considera așa ceva ca provocățiuone*... Trebuie să se pună capăt acestor procedări.

Dr. Lueger a răspuns la aceste espunerii ale Germanului național în următorul mod: Acastă interpelație nici n'ar trebui să fiă oțită. Acoleași drepturi de care se folosesc Jidanii le au și Cehii. Fiă-care pôte gândii ce vrea.

Și când te gândesci, că n'au trecut încă nici 20 de ani, de când în Viena se auzia pretutindenți un cântec batjocooritor pentru Cehi, începând ou cuvintele: „*Der Wenzel kommt, der Wenzel kommt, der Wenzel ist schon da!*”, când populațiunea vienesă vorbea despre Cehii numai în cuvinte batjocooritoare; când aprópe nici o petrecere și plăcere publică, fiă de ori-ce natură, și de ori-ce treptă, nu lipseau figurile tipice ale lui Wenzel și a Marianței, de care Vienesi rîdeau de se prăpădeau, trebuie să țici că într'adever s'au schimbat vremurile.

Egemonii de acum 20 ani se vaită de outopirea, din partea celor „umiliți și ofensați”, vorba lui Dostoievski — de odinioară.

Suntem siguri, că și în altă parte, în altă țară se va întorce odată tot astfel fôia.

Un Rus despre Maghiari.

Principele rus Golijin, scriind sub numele de Muravlin, a călătorit anul trecut prin Ungaria și acum descrie în „*Petersburskii Vedomosti*” impresiunile lui de călătorie. Intre altele găsim interesant de reprodus următoarele observări:

„In călătoria mea prin Ungaria adevse-ori am avut privilegiu a mă convinge de ura Maghiarilor în contra noastră. Neavând puteri îndestulitoare de a se răsboli cu Rusia, Maghiarii se sfoțeză din răsbolire, ca să adrobescă nemurile slave din Ungaria... De aceea țările Bosnia și Herțegovina gem sub jugul Maghiarului Kállay. Ei viseză, că Bosnia și Herțegovina vor fi incorporate Ungariei și-o viseză nu atât pentru a divisa mai mult pe Slavii din Balcani, cât pentru a-și estinde astfel granițele și a se separa ou atât mai ușor de Austria.

Êță programul Maghiarilor, ér până ce se pôte îndeplini astfel de planuri strășnice, sunt siliți a se mulțami cu năpustiri ridicole asupra Rusiei și ou vexarea „en détail” a Slavilor de Sud. Dér din nenorocire, deși dela ceva măreț până la ridicol este numai un pas, calea de la lucrul mic spre cel mare este mult mai lungă...”

Nici-odată n'am petrecut timp mai îndelungat în Ungaria, dér într'u oât am putut observa în restimpul petrecerii mele celei scurte acolo, trăsătura specifică națională a Maghiarilor este mulțamirea fără margini ou sine însi-și. Ași țice, că Maghiarii s'au hipnotizat pe sine însi-și prin strălucirea mării lor închipuite și s'au împetrit în ura în contra a tot ce nu este maghiar. Nu țici, un astfel de „spirit” politic are și părțile lui bune, căci numai acela, care se stiméză pe sine însu-și, pôte conta pe stima altuia; dér a merge în privința această până la estrem nu e bine; ér națiunea maghiară de ađi începe fôrte tare a reaminti pe Narcis, care a îmbătrănit privind-se în ogliada apei.

„Cultura maghiară cea brută nici-odată nu va ave vr'o însemnătate în cultura lumii întregi. In împrejurările cele mai favorabile, ea pôte numai opri într'u oât-va curentul de însintare al culturii germane și slave; pe urmă însă totuși va dispărea într'una din ele, căci puterea maghiară, înțemeiându-se pe înfumurare, e o putere

barbară în totă golăteala și rostul ei, cu totă strălucirea de pe suprafața a vieții lor naționale.

Caracteristic este că acest print rusesc, deși spune că a petrecut mai de multe ori în Ungaria, n'a dat aici și de Români, de aceea nici că-i amintesc c'un cuvânt măcar. Ori dădă li numără între Slavi?

SCRIRILE DILEI.

— 6 (18) Octomvre v.

Parastas. Sâmbătă dimineața s'a oficiat în biserica catedrală din Sibiu un parastas în amintirea feroiților Andrei Șaguna și Emanuel Gozdu. Parastasul a fost oficiat de Excelența Sa Metropolitanul Miron Romanul cu mare asistență preoțească, fiind de față mulțime de deputați congresuali, în frunte cu Prea Sfinții Lor episcopii Ioan Meșianu dela Arad și Nicolae Popea dela Caransebeș. Cântările le-a executat corul Reuniunii române de cântări și al seminarului teologic.

† **Nicolae R. Danilescu.** El ni-a sosit din Hațeg trista soire despre încetarea din viață a lui Nicolae R. Danilescu, inginer silvic din Bucuresci. Răposatul a fost multă ani și profesor la școala de agricultură și silvicultură dela Herăstrău și prin harnicia sa și-a sosit agonii o frumusească avere. Afăm, că N. R. Danilescu a dispus deja mai de mult prin testament de averea sa, destinând cea mai mare parte a ei, dela un termen ore-care, ca fond pentru a se sprijini dintr-unul tinerii români, cari se vor dedica carierei de silvicultori. Acest fond, să fi dispus răposatul, ca să fie dat în administrarea Academiei Române. Dispoziția acesta dovedește, cât de mult a ținut N. R. Danilescu la nămul său. Mai mult însă decât acesta dovedește noblețea inimii și a sentimentelor sale românești, faptul ce ni se relatează și după care el a mai dispus în testamentul său, ca să se replătească fondurilor de stipendii din Blașiu futrăga sumă, ce a fost primit'o densusul, ca stipendii (bursă) în decurs de mai mulți ani, pentru ca cu acesta sumă să fie ajutama tinerii, cari, ca și răposatul odinioară, vor avea lipsă de ajutor. Recunoștința acesta manifestată într'un mod unic în felul său, onorează memoria răposatului, servind totodată ca o frumoasă pildă și pentru alții. Suferind de mai mult timp, răposatul a petrecut ultimele zile ale vieții sale în Hațeg în familia soorului său a d-lui comerciant Bucur Popovici. Adresăm mult întristatei sale soții și întregii familii condolențele noastre adăno simțite!

Dr. Lueger la Iași. În ce privește invitația primarului Vienei, d-l Lueger, este sigur, că d-sa nu va putea lua parte la inaugurarea abatorului din Iași. Nu se scie încă sigur cari sunt motivele acestei abțineri. Guvernamentalii susțin, că d-l Lueger, în împrejurările politice actuale din Viena, nu poate părăsi acest oraș, dăr ca a anunțat trimiterea unei comisiuni. Această comisiune se va compune din un consilier comunal, din medicul șef-veterinar al Vienei, d-l Köhler, și din președintele societății măcelarilor vienezi, d-l Hüther. Compusă din omenii speciali, comisiunea va putea să-și dea bine seama, atât de calitatea vitelor noastre, cât și de măsurile de poliție și profilaxie veterinară. Ea va răspunde în același timp și legitimatelor dorinți ale comunei Iași, în ce privește propășirea exportului vitelor noastre.

Școală română cu învățători străini. Din Câmpulung (Bucovina) ni se scrie „Patriei”. Cele mai mari neîndreptățiri se comit și acuma ca și mai înainte, numai față de poporul autohton român din Bucovina, cu toate că deputații noștri spriginesc regimul central. Școala pentru prelucrarea lemnului din Câmpulung era menită numai pentru populația română montană, dibace în sculptură, spre ai asigura în timpul iernii un câștig material. Răuvoitorii noștri au fost pentru înființarea unei astfel de școli în Câmpulung numai din cauza aceea,

ca să potă germanisa și pe acești Români, cari nevenind în contact cu alte națiuni, și-au păstrat limba, portul și datinele neprihănite. Și că li-a succedat acest plan, ni-o probază faptul, că locurile de învățători sunt ocupate de străini. Unicul învățător Pișlea, care e de origine Român, cu atragere pentru mult maltratata națiune română, a fost depărtat din postul său, prin conlucurarea căpitanului Wolfarth și a conducătorului Barbier. Postul acestui învățător român este acum înlocuit a doua-ora. Avem deci la această școală învățători de neam străin, numai Români nu, măcar-o limba de propunere este cea română. Aceștia sunt: Barbier, după origine Rutean, acuma unelta căpitanului; Höfer, German; Angelo Cehet, Italian și Mareger, de sigur Elvețian. Eță incurcătura babilonică de limbi. Ar suferi altă națiune o astfel de procedere? Atragere din nou atențiunea deputaților români din cameră, că nu cumva să se denumescă ca învățător pentru această școală acuma vre-un matador spaniol.

La seminarul catolic din Bucuresci a fost trimis ca profesor, în locul părintelui episcop Dr. Demetriu Radu, fratele acestuia d-l Dr. Iacob Radu, fost director spiritual în seminarul arhidieceșan din Blașiu. După cum spune „Unirea”, d-l Dr. I. Radu a și plecat la Bucuresci în 2 Octomvre n. c.

Relaxarea dăreii. Ministrul unguresc de finanțe a luat măsură, ca restanțele de dare ale locuitorilor ruteni din comitatele Bereg, Zemplin și Maramureș — pentru cazul când aceste restanțe ar fi tot atât de mari ca și obiectele supuse licitației pentru dare, — simplamente să se ștergă din lista restanțierilor, eventual să se dea locuitorilor voia de-ale plăti prin amortizație în decurs de 40 de ani.

Favoruri pentru renegați. Folia rutună „Nauka” scrie, că guvernul unguresc a încheiat un contract cu contele Schönborn, luând în arândă dela acesta trei moșii mari, pe cari le va împărții între țeranii ruteni dela sate, subarendându-le lor pe timp de 30 de ani. Tot-odată guvernul va trimite anumiți funcționari esperți, cari să-i învețe pe Ruteni a exploata pământul cu folos. — Va să dăcă de-o parte li-se relaxează Rutenilor darea, de altă parte li-se mai dă și pământ, toate pe socotăla bugetului comun. Rutenii sunt singurii dintre poporele nemaghiare, cari se bucură de-asemeni favoruri din partea guvernului unguresc, și acesta din cauză, că reneșatismul între ei este mai lățit.

Vânătoare. D-l Fritz Jelinek, companionul firmei I. Gräf & Comp. din loc, a avut norocul să pusec erl, în pădurea dela Cristian, un ris (muerușcă), — o rașitate în anelele vânătorilor din Brașov și împrejurime.

Convenire colegială. Joie trecută s'au întrunit în Arad foștii elevi ai institutului teologic, cari au absolvat studiile la finea anului școlastic 1891/2. Au fost de față d-nii: Silviu Bichiceanu paroch în Nerău, Traian Catone paroch în Somoșoșes, Valeriu Cristea paroch în Zimbru, Iuliu Dehelean paractiant de notar în Căpruța, Teodor Drecin preot în Monoroștia, Ioan Popa preot în Monoștor. Vasiliu Petrila capelan în Macea, Dimitrie Popovici preot în Cermei, Dr. George Proca profesor în Arad, Ioan Suciu capelan în Cuveșdia și Romul Vătan paroch în Govoșdia. Colegii revăduți au ținut o ședință în sala seminarială, ér mai înainte de a trece la ordinea zilei au salutut telegrafic atât pe P. S. S. D-l Episcop diecesan Ioan Meșianu, cât și pe Preacuvioșia Sa D-l director seminarial Augustin Hamsea, cari ambii au mulțumit telegrafic. Trecându-se la ordinea zilei, părintele Suciu făou un raport detaliat despre activitatea dezvoltată de fiă-care dela absolvare până în timpul present. S'au luat mai multe concluse, între cari și acela, că după 5 ani de aci înainte, vrând Dumnezeu să se întrunescă de nou, spre a da de nou samă despre activitatea lor viitoare, dăce „Bis. și Școala”.

Seminariștii români promeiști. „Patria” află, că d-nii Leonida Bodnărescu, Radu al lui Ioan Sbierea și Vasilie Burduhos, foștii membrii în anul trecut școlar ai seminarului de filologie română al universității din Cernăuți, sunt premiați de ministrul de instrucțiune pentru lucrările lor românești cetite în seminar. Relatând acest fapt îm bucurător, numitul d'iar își exprimă dörinta, ca tinerii Români înscriși la universitatea din Cernăuți să cerceteze în număr cât se poate de mare și cât se poate de diligent acest seminar, care le oferă bună ocaziune de a-și întregi cunoscințele de limbă română și de a se perfecționa în stilul român, ceea ce este cu atât mai necesar, cu cât se scie, că rezultatele obținute cu instrucțiunea limbei românești din școlile medii din Bucovina nu sunt suficiente.

Rectificare. În numărul de Duminecă, în reproducerea interpelației privitoare la cestiunea pasporțelor, la punct 3 în rëndurile din urmă s'a străcurat o eróre conurbătoare de sens. În loc de: „să facă, ca în comitatul nostru să existe stări neregulate, și nelegale” este a se ceti corect: „stări regulate și legale”.

Calea ferată Ciuc-Sereda-Ghimeș. Circulațiunea pe noua linie ferată Ciuc-Sereda-Ghimeș se va deschis astăzi în 18 l. c.

Demonstrație contra unui profesor. Tinerimea maghiară de „mari speranțe” dela universitatea din Budapesta a început din nou să dea semne de viață. S'a lățit adevărat soirea, că profesorul universitar Pauer a numit pe tinerii juriști „proletari” și „pateri flămânzi”, amenințându-i tot-odată că nu le va subscrie indiciile, deorece nu cercetază orele. — Din cauza acesta juriștii unguri au arangiat o demonstrație contra profesorului. Vineri, când profesorul a intrat în sala de propunere, care de astădată era întesată de ascultători, aceștia începură să facă un șgomot infernal, să scuipe și să bată cu picioarele. Când profesorul avertisă în ton energic pe „viteji” tinerii ca să se astêmpere, aceștia îi răspuseră cu strigăte de „abzug”. După câteva minute de șgomot infernal și strigăte injurioase la adresa profesorului, se făou în fine liniște și acesta pută să-și începă prelegerea. Se asigură însă, că lucrul se va continua, atât din partea profesorului, care-și va cere satisfacțiune, cât și din partea tinerimei, care vré să continue cu demonstrația.

Impăratul Wilhelm membru al Academiei unguresci. Soim, că s'a ventilat idea în cercurile academicilor unguri, de a alege pe împăratul Wilhelm II membru de onóre al Academiei de sciințe unguresci. Cu privire la acesta scrie semi-oficiosul „Neues Pester Journal”:

„Sincer vorbind, această soire noi o ținem de-o glumă pröști și, pe lângă acesta încă și nesărată. Noi de sigur suntem adoratori ai împăratului german, care este nu numai domnitorul unei împărății din cele mai puternice și aliatul monarhului nostru, dăr și în alt chip este bărbat foarte talentat, care și-ar găsi carieră de înaintare și deocă din întâmplare nu s'ar fi născut pe tron. Dăr, întrebăm, cum ajunge el să fie ales membru al Academiei unguresci de sciințe? Deocă este serios planul acesta, atunci ansă la el a putut da numai alegerea Reginei României ca doctor de onóre a universității din Budapesta. Dăr unde este aici analogia? Carmen Sylva și-a făcut un nume prin lucrările sale literare, dënse este prețuită ca poetă și în cercuri, cari nu se aruncă la picioarele fiă-cărui cap încoronat; de altă parte mai sunt și alte împrejurări, cari justifică hotărirea universității, abstrăgând cu totul dela aceea, că Carmen Sylva este o femeie, față cu care are loc și galanteria. Față cu împăratul Wilhelm însă amândouă aceste momente nu au valóre. Pe lângă totă multilateralitatea sa, niciodată el nu s'a gerat ca literat, el niciodată nu s'a îndeletnicit cu promovarea sciințelor și atât mai puțin cu promovarea sciinței maghiare, — care după statute este obișmarea Academiei unguresci.

„Credem, deci, că Academiei noastre nu i-ar sta bine să alégă pe împăratul Wilhelm de membru onorar al sen, cu atât mai vartos, cu cât nici nu se scie de loc, deocă împăratul și-ar ținé de onóre să fiă ales. Deocă prin urmare, există de fapt un academician, care are de ouget să propună alegerea împăratului de membru onorar acela să se gândescă bine asupra lucrului, anume să se întrebe însu-și, deocă în faptă prin alegerea acesta ajunge-se aceea ce se intenționează în prima linie: ridicarea nimbului Academiei?”

Așa-dér se teme foia ungrușcă, ca nu cumva prin alegerea celui dintăi Neamț ca membru onorar să scodă nimbul maghiar al Academiei din Pesta. Acesta ne aduce aminte de dicala: „Di-i mamă gușată, ca să nu-ți apuce a dăce!” Mai bine să dăcă ei că nimbul Academiei nu va câștiga nimic prin realizare amintitului proiect, decât să le spună Wilhelm II, că nu-și ține nici-decum de onóre a figura între învățații maghiari.

Nou abonament

la

Gazeta Transilvaniei

Cu 1 Octomvre 1897 st. v.

s'a deschis nou abonament la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șese luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	40 franci
pe șese luni	20 „
pe trei luni	10 „

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei”.

ULTIME SCRIRI.

Craiova, 17 Octomvre sêra. (Telegr. part. a „Gaz. Trans.”) *Intrunierea națională a studenților universitari, ce s'a ținut astăzi aici, grandioasă.* Craiova întregă în haine de sêrbătoare. Entusiasmul pentru frații de dincolo și drêpta și sfânta lor cauză, la culme.

DIVERSE.

Pisica ca orologiu de busunar. În China nu este așa estinsă folosirea orologelor de busunar, ca la noi. Este lucrul cunoscut, că mărimea pupilei ochilor pisicii se schimbă după diferite perióde ale zilei, deorece lumina zilei are influință mare asupra pupilei, mărindu-o și micșinându-o, ceea ce se poate observa chiar și când timpul e noros. Chinezul, când vré să scie câte ore sunt, prinde o pisică, se uită la pupila și numai deocă scie la câte ore e. Chinezii cei mai bogați pörtă cu ei câte-o pisică mică albă, legată de un lanț. Această pisică le face serviciul unui orologiu de busunar.

Literatură.

Insciințare. *Biografia lui Avram Iancu*, — compusă de d-l Iosif St. Șulufiu și dăruită Asociațiunii în 800 esemplare, pentru-ca din suma, ce se va realiza prin vinderea ei, adaugându-se la rēmasul feroiștilui, să se înființeze un fond în memoria lui Avram Iancu, care a dăruit totă averea sa Asociațiunii, — se poate procura dela *Biroul Asociațiunii (Nagyseben, strada Morii, Nr. 8)*. Un exemplar costă cu post-porto 55 cr. — *Biroul Asociațiunii.*

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Octomvre 1897.

Table with exchange rates for various commodities like gold, silver, and currencies from Vienna.

Table with exchange rates for Paris, Austrian crown, and Italian notes.

Cursul pieței Brașov.

Din 18 Octomvre 1897.

Table with market prices for various goods like flour, sugar, and oil in Brașov.

Numere singurate din 'Gazeta Transilvaniei' a 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciureu și în tutungeria M. Gross.

AVIS!

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se pot face și reînoui ori și când dela 1-ma și 15 a fiecărui luni.

Domnii abonați să binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca expedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou să binevoiască a scrie adresa lămurit și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Advertisement for E. Tutsek, funeral home, located at Strada Porții Nr. 12. Text describes services for funerals and monuments.

Advertisement for ANUNCIURI (insertions and ads) with contact information for the newspaper's administration.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. n. valabil din 1 Octombrie 1897.

Main railway schedule table with multiple columns for routes (Budapesta-Predeal, Copșa-mică-Sibiu-Avrig-Făgăraș, etc.), train types, and departure/arrival times.

Notă: Orele însemnate în stânga stațiilor sunt a se citi de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. - Numerii încadrați cu linii mai negre însemnă orele de noapte. - Semnul <-> arată cu capul direcția, încâtrău merge trenul.